

України), в сумі від 1799 до 71100 гривень не охоплена а ні Кримінальним кодексом України, а ні Кодексом України про адміністративні правопорушення. Існує "нейтральне поле", на котрому адміністративна відповідальність вже не діє, а кримінальна, ще не настає, і це поле досить широке.

Зазначені проблеми та прогалини в діючому законодавстві дають підстави для внесення пропозицій щодо його вдосконалення.

1. На наш погляд, важливим є продовження здійснення реформування національного законодавства, а разом із ним - й адміністративного, з метою наближення його до світових стандартів.

2. Вважаємо також за необхідне на законодавчому рівні внести відповідні зміни та доповнення до зазначених у статті нормативних актів, з метою усунення висвітлених недоліків та прогалин.

3. Запросити до обговорення та висвітлення зазначе-

них проблем провідних вчених-юристів та представників правозастосовчих органів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Указ Президента України "Про заходи щодо впровадження Концепції адміністративної реформи в Україні" від 22.07.1998 р., № 810/98.

2. Закон України "Податок з доходів фізичних осіб" від 22.05.2003 р., № 889-IV // Все про бухгалтерський облік. -№ 97. -14.10.2003.

3. Кодекс України про адміністративні правопорушення // ВВР Української РСР. -1984. -Додаток до № 51. -Ст.1122.

4. Кримінальний кодекс України // ВВР України. - 2001. -№ 25-26. -Ст.131.

Надійшла до редколегії 02.06.2004

ГУМЕНЮК В.А., ТУЧАК Н.А. ПРОБЛЕМНЫЕ ВОПРОСЫ КВАЛИФИКАЦИИ ПРАВОНАРУШЕНИЙ, СВЯЗАННЫХ С ПРИНЯТИЕМ ЗАКОНА УКРАИНЫ «О НАЛОГЕ С ДОХОДОВ ФИЗИЧЕСКИХ ЛИЦ»
Рассмотрен порядок квалификации административных проступков и преступлений в сфере налогообложения.

GUMENIUK V.A., TUCHAK N.A. PROBLEM QUESTIONS OF QUALIFICATION OF THE OFFENCES CONNECTED WITH ACCEPTANCE A LAW OF UKRAINE «ABOUT THE TAX FROM INCOMES OF PHYSICAL PERSONS»

The order of qualification of administrative offences and crimes in sphere of the taxation is considered.

Т.В. КОЛЕСНИК-ОМЕЛЬЧЕНКО

Харківський державний педагогічний університет ім. Г.С. Сковороди

УДК 331.25-057.36

ПЕНСІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАЦІВНИКІВ ОРГАНІВ ВНУТРІШНІХ СПРАВ

Досліджуються теоретичні і практичні питання призначення пенсії за вислугу років працівникам органів внутрішніх справ, дано визначення пенсії за вислугу років як самостійного виду пенсійного забезпечення та проаналізовані його особливості; зроблені висновки та внесені пропозиції щодо вдосконалення пенсійного законодавства.

Першочерговим завданням соціальної політики в Україні сьогодні є проведення пенсійної реформи, зумовлене тим, що пенсійне законодавство в повній мірі не відповідає сьогодишнім соціально-економічним змінам в нашому суспільстві, і не може забезпечити соціальний захист пенсіонерів на належному рівні, як це передбачено в ст.46 Конституції України. Тому в процесі здійснення реформи повинні бути враховані інтереси і держави, і

роботодавця, але в кінцевому варіанті пріоритетом повинен стати пенсіонер [1, с.15]. Саме останні становлять майже третину населення в нашій державі (у тому числі 122 тис. пенсіонерів органів внутрішніх справ), і більшість з них отримують невеликі виплати.

Головною метою реформування пенсійної системи взагалі, як і системи пенсійного забезпечення працівників МВС України, є врахування результатів трудової діяльно-

сті кожного при визначенні розміру пенсії від трудового внеску. У свою чергу, це вимагає глибокого наукового дослідження різних проблем пенсійного забезпечення, зокрема, пенсійного забезпечення працівників органів внутрішніх справ [2, с.1], оскільки праця цих людей в значній мірі відрізняється нервовим напруженням, психологічним підвищенням, не нормованістю робочого дня, а іноді й загрозою здоров'ю і життю.

Останнім часом ведеться багато дискусій і приймаються певні рішення Урядом України щодо призупинення різних пільг працівникам ОВС, що пояснюється браком коштів у державному бюджеті. Однак слід зазначити, що спостерігається тісний зв'язок між рівнем соціального захисту працівників міліції та ефективністю виконання ними покладених на них завдань, а в кінцевому підсумку – забезпеченням захисту прав, свобод і законних інтересів громадян. Соціальна незахищеність працівників міліції спричиняє пасивність в їхній службовій діяльності [2, с.1].

Тому, перш ніж приймати такі рішення, слід зважити, чи варто це робити, адже саме від працівників ОВС залежить рівень захищеності наших громадян від злочинності. Отже, першочерговим завданням держави при реалізації завдань соціальної політики, сьогодні є створення належних умов соціального захисту працівників органів внутрішніх справ.

В юридичній літературі питання про призначення пенсії за вислугу років для працівників ОВС розглянуто не досить детально, воно лише частково згадується при вивченні окремих видів пенсійного забезпечення. Це дуже прикро, адже коло осіб, які мають право на отримання пенсії за вислугу років сьогодні значно розширене.

В діючому законодавстві це питання регулюється Законами України "Про пенсійне забезпечення" від 05.11.1991 р. [3] і "Про пенсійне забезпечення військовослужбовців та осіб начальницького і рядового складу" від 09.04.1992 р. [4].

Що ж слід розуміти під поняттям "пенсія за вислугу років", чим вона суттєво відрізняється від інших видів пенсій, і які умови передбачені чинним законодавством для її призначення працівникам ОВС?

Пенсія – це грошове забезпечення, що видається громадянам, щомісячно у встановлених законом випадках (в разі старості, по інвалідності, при втраті годувальника, за вислугу років, при втраті працездатності) [5, с.393].

Л.М. Князькова дає таке визначення: пенсія – це один із основних інститутів соціальної політики будь-якої держави. За її допомогою виконується найважливіше завдання: запобігання масовому зубожінню населення та завдання гармонізації відносин між особистістю і суспільством.

Кожне з цих тверджень вказує на те, що пенсія – це вид соціальної допомоги яку має право отримувати кожен громадянин України щомісячно у випадках закріплених в чинному законодавстві. Право на пенсію на загальних підставах має кожен громадянин України при досягненні пенсійного віку і наявності відповідного трудового стажу, на відміну від пенсії за вислугу років. Пенсія за вислугу років відповідно до закону "Про пенсійне забезпечення"

надається певній категорії осіб, які зайняті на державній, воєнній службі в правоохоронних органах, інших установах, робота в яких веде до втрати професійної працездатності або придатності до настання пенсійного віку. Отже, пенсія за вислугу років – це вид пенсійного забезпечення, який призначається певному колу осіб при наявності обставин, зазначених в законі.

Пенсія за вислугу років має характерні ознаки, які складають самостійний вид соціального захисту. Це пояснюється специфікою професій, умовами праці працівників. Після тривалого періоду певної трудової діяльності подальша робота за цією спеціальністю не завжди можлива по віковим змінам. Тому виникає необхідність звільнити таких працівників, які втратили професійну працездатність і компенсувати їм у вигляді пенсії значну частину втраченого заробітку в зв'язку з припиненням роботи [6, с.84].

Підставою для призначення пенсії за вислугу років працівникам ОВС є зайнятість на роботі, виконання якої спричиняє втрату працездатності до настання віку, який дає право на пенсію за віком. Відповідно до закону "Про пенсійне забезпечення військовослужбовців та осіб начальницького і рядового складу ОВС" право на пенсію за вислугу років мають працівники, які на день звільнення зі служби мають вислугу 20 і більше років не залежно від віку на день звільнення.

Це положення відповідно до норм чинного законодавства застосовується як загальнообов'язкове до всіх категорій працівників органів внутрішніх справ. Але, на наш погляд, його слід застосовувати в добровільному порядку лише до тих працівників, які дійсно втратили професійну здатність і мають певний трудовий стаж, що дає право вийти на пенсію за вислугу років. А не в обов'язковому порядку до всіх категорій працівників, як це здійснюється сьогодні. Адже більшість працівників, які не втратили професійну здатність, маючи відповідний трудовий стаж, прагнуть й надалі віддано працювати в цій сфері. Це дуже добре – бо саме вони становлять основу наших правоохоронних органів, і від них залежить, яку професійну підготовку отримують молоді спеціалісти, бо за ними майбутнє нашої країни. Тому це положення слід переглянути і надати можливість працівникам ОВС, які бажають працювати після отримання вислуги років у даній сфері до досягнення загального пенсійного віку.

Отже, головна умова для призначення пенсії за вислугу років працівникам ОВС – це наявність певної тривалості вислуги в органах внутрішніх справ. Однак, крім головної умови в конкретних випадках враховуються й інші в одних випадках пенсія за вислугу років призначається незалежно від віку, в інших встановлюється певний вік і тривалість вислуги років. Оскільки при призначенні пенсії працівникам органів внутрішніх справ враховується тривалість вислуги років і причини звільнення, то пенсія, як правило, призначається в сукупності з віком і іншими умовами (вихід у відставку, загас, хвороба, скорочення штату та ін.). Вік на день звільнення з органів внутрішніх справ встановлений відомчими нормативними актами [6, с.85].

Слід зазначити, що причини звільнення і умови надання права на пенсію за вислугу років у значній мірі впливають на встановлення розміру пенсії. Відповідно до ст.13 Закону "Про пенсійне забезпечення військовослужбовців та осіб начальницького і рядового складу ОВС", особам начальницького і рядового складу органів внутрішніх справ за вислугу 20 років пенсія призначається у розмірі 50 %, звільненням у відставку за віком або за станом здоров'я – 55 %; за кожен рік вислуги понад 20 років додаються 3 % відповідних сум грошового забезпечення, але не більше 85 % грошового забезпечення.

Працівникам ОВС, які мають на день звільнення загальний трудовий стаж 25 років і більше, з яких не менше 12 років і 6 місяців становить служба в органах внутрішніх справ і досягли 45 років, призначається пенсія за загальний трудовий стаж 25 років – 50 %, і за кожен рік, який перевищує стаж 25 років – 1 % відповідної суми грошового забезпечення. Мінімального розміру пенсії за вислугу років не встановлено, але він не може бути нижчим від мінімального розміру пенсії за віком, встановленого Законом України "Про пенсійне забезпечення".

Зважаючи на ринково-економічні зміни в нашому суспільстві, ці відсоткові обмеження при нарахуванні пенсії слід збільшити, щоб кожен працівник ОВС, ставши пенсіонером, був забезпечений на належному рівні, але загальний розмір пенсії не повинен перевищувати 100 % сум грошового забезпечення. Таким чином, в ст.13 Закону України "Про пенсійне забезпечення військовослужбовців та осіб рядового і начальницького складу" необхідно внести доповнення.

Отже, чинне пенсійне законодавство гарантує кожному працівнику ОВС призначення пенсії за вислугу років у зв'язку з зниженням професійної працездатності внаслідок тривалої служби, яка постійно пов'язана з великою нервовою напруженістю і небезпекою для життя. Після того, як працівник ОВС вийшов на пенсію за вислугу років, він не має права відповідно до закону "Про пенсійне забезпечення", працювати за даною спеціальністю ні в цій, ні в іншій установі. Це положення дає можливість кожному за власним бажанням змінити вид діяльності і працювати в будь-якій цивільній установі чи організації. І при цьому одночасно одержувати пенсію і заробітну плату ще до досягнення віку, необхідного для призначення пенсії за віком. Якщо за станом здоров'я чи іншими обставинами продовжувати роботу немає змоги, то пенсія за

вислугою років служить основним джерелом засобів існування [2, с.10]. А відповідно до Закону "Про пенсійне забезпечення військовослужбовців та осіб начальницького і рядового складу ОВС", пенсія у зв'язку з індексацією грошових доходів населення передбачає зростання. Це дає можливість сподіватися, що з кожним роком пенсія буде збільшуватися відповідно до соціально-економічних змін в суспільстві і кожен матиме гідний життєвий рівень для існування.

Проаналізувавши чинне пенсійне законодавство, що регулює призначення пенсій за вислугу років працівникам органів внутрішніх справ, слід зазначити, що його положення є децю загальними і детально не розкриті. Тому, на наш погляд, необхідно прийняти новий закон "Про пенсійне забезпечення працівників ОВС", в якому би конкретно були закріплені і детально обгрунтовані положення про умови, порядок, призначення і нарахування пенсії за вислугу років для працівників органів внутрішніх справ. А головне, щоб ці положення були закріплені для кожної посади як рядового, так і начальницького складу. Оскільки робота працівників ОВС є дуже відповідальною та небезпечною, то кожен повинен знати, які гарантії пенсійного забезпечення передбачені для нього при виході на пенсію за вислугу років.

ЛІТЕРАТУРА

1. Вісник пенсійного фонду України. -№ 4. -2002.
2. Князькова Л.М. Правові питання забезпечення пенсіями за вислугу років працівників органів внутрішніх справ: Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.05 /НУВС. -Х., 2001. -19 с.
3. Ковальова Т.В. Коврига Л.М. Тлумачний словник української мови. -Х., 2002. -672 с.
4. Сирота І.М. Все о пенсиях, пособиях, социальной защите граждан Украины: Науч.-практ. комментарий и сб. нормативных актов. -Х.: «Одиссей», 1999. -464 с.
5. Закон України "Про пенсійне забезпечення" від 05.11.1991 р., № 1788-ХІІ // ВВР України. -1992. -№ 3. -Ст.10.
6. Закон України "Про пенсійне забезпечення військовослужбовців та осіб начальницького і рядового складу" від 09.04.1992 р. // ВВР України. -1992. -№ 29. -Ст.399.

Надійшла до редакції 22.04.2004

КОЛЕСНИК-ОМЕЛЬЧЕНКО Т.В. ПЕНСИОННОЕ ОБЕСПЕЧЕНИЕ РАБОТНИКОВ ОРГАНОВ ВНУТРЕННИХ ДЕЛ

Исследуются теоретические и практические вопросы назначения пенсии за выслугу лет работникам органов внутренних дел. Даны определения пенсии за выслугу лет как самостоятельного вида пенсионного обеспечения и проанализированы его особенности; сделаны выводы и внесены предложения по усовершенствованию пенсионного законодательства.

KOLESNIK-OMELCHENKO T.V. PENSION PROVIDING FOR EMPLOYEES OF LAW-ENFORCEMENT ORGANS

Theoretical and practical questions of assignment a long-service pension to employees of law-enforcement organs are investigated. Definitions of a long-service pension as independent kind of a provision of pensions are given and its features are analyzed; conclusions are made and offers on improvement of the pension legislation are brought.